

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 21.10.2022, VN/21882/2021

LUONNOS KOULURUUAN KEHITTÄMISOHJELMAKSI

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta ohjelmaluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti lokakuussa 2021 työryhmän valmistelemaan hallitusohjelman mukaisen kouluruuan kehittämisohjelman. Kehittämisohjelman tavoitteena on lisätä kouluruuan arvostusta ja kouluruokailuun osallistumista sekä kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä. Ohjelmassa on etsitty ratkaisuja, joiden pohjalta välipala voidaan tuoda osaksi kouluruokailua. Lisäksi ohjelmalla pyritään parantamaan kouluruuan kotimaisuusasetta, terveellisyyttä ja ekologisuutta sekä kehittämään tasa-arvoista ja yhteisöllistä kouluruokailua.

Valtiovarainministeriö toteaa, että kehittämisohjelman tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Ministeriö suhtautuu myönteisesti kuntien ja koulujen kannustamiseen informaatio-ohjauksen avulla ehdotettujen toimenpiteiden soveltamiseen. Ministeriö korostaa, että kehittämis ehdotusten tulee pysyä suosituksina, eikä niiden tule johtaa kuntia koskevan sääntelyn tiukentamiseen sen yksityiskohtaisuutta lisäämällä. Säädosmuutosten tavoittelemisen olisi myös edellyttävä ohjelman täydentämistä vaikutusten arvioinnilla, jota ohjelmassa ei ole.

Ohjelmaluonnoksessa viitataan kansalliseen julkisten hankintojen strategiaan, johon on kirjattu tavoitteet kestäville ja vastuullisille ruokapalvelu- ja elintarvikehankinnoille. Keskeisenä ajatuksena on, että ruokahankintojen kriteerit edistävät ympäristön kannalta hyviä ruoantuotantomenetelmiä, elintarviketurvallisuutta, ravitsemusta sekä eläinten hyvinvointia ja terveyttä ja edistävät siten kestävästä ruokahuollosta ja ekologista kestävyttä. Ohjelmaluonnoksessa todetaan myös perustellusti, että valtakunnallisella tasolla on muitakin strategioita ja ohjelmia sekä suosituksia, joissa on ruokaan ja ravitsemukseen sekä julkisiin ruokapalveluihin ja -hankintoihin liittyviä tavoitteita. Näitä ovat mm. luomu- ja lähiruokaohjelmat, kiertotalousohjelma ja biotalousstrategia sekä Kotimaisen kalan edistämisohjelma ja kansalliset ravitsemus- ja ruokasuositukset.

Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että taloudellisesti kestävät hankinnat tukevat julkisen talouden tasapainoa ja tilaajaorganisaation kustannustehokasta toimintaa. Taloudelliseen kestävyteen vaikuttavat esimerkiksi harmaan talouden ja kartellien torjuminen ja verovastuullisuuden ja huoltovarmuuden varmistaminen. Kustannustehokkuutta voidaan edistää hyödyntämällä yhteis- ja vaikuttavuusperusteisia hankintoja ja kehittämällä elinkaaritaidollisuuden arviointia. Taloudellisesti kestävä kouluruokailun järjestämisessä otetaan huomioon, mitkä ovat palvelun tuottamisen kerrannaisvaikutukset esimerkiksi työllisyyteen ja aluetalouteen. Kouluruokailuun liittyvät päätökset vaikuttavat myös asiakkaiden ja ympäristön hyvinvointiin sekä huoltovarmuuteen. Ohjelmaluonnoksessa viitataan lisäksi siihen,

että julkisissa ruokahankinnoissa tulee kiinnittää huomioita huoltovarmuuden toteutumiseen, kuten häiriö- ja poikkeusoloihin varautumiseen. Valtiovarainministeriö pitää todettuja näkökohtia perusteltuina ja tarkoituksenmukaisesti ohjelmaan kuuluvina.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ohjelmaluonnokseen sisältyvien kehittämissuositusten yhteismitallisuutta on mahdollista vielä parantaa luonnoksen jatkovalmistelussa. Ministeriö toteaa, että luonnoksessa tarkoitettuja kehittämissuosituksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä toteutetaan julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötöyvuosimäärien puitteissa, mikä on syytä todeta ohjelmassa.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Lainsäädäntöneuvos

Jyri Inha

Tiedoksi

VM/KAO

VN/28550/2022-VM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: